DIET
BHUJ (KUTCH)

વાર્ષિક કાર્યપરિયોજના ૨૦૧૯-૨૦

ANNUAL WORK PLAN 2019-20

સહયોગ
અધ્યાપક પરિવાર
જિલ્લા શિક્ષણ અને તાલીમ ભવન,
ભુજ-કચ્છ.

પ્રેરક
એચ. ટી. ગોર
પ્રાચાર્ય
જિ.શિ. અને તા.ભ.,
ભુજ-કચ્છ.

સંકલન
અશ્વિન પી. સુથાર
લેકચરર, પી.એન્ડ એમ., શાખા
ડાયટ, ભુજ-કચ્છ.

જિલ્લા શિક્ષણ અને તાલીમ ભવન, ભુજ-કચ્છ

મિડલ સ્કૂલ ગ્રાઉન્ડ, બસ સ્ટેશન સામે, ભુજ. ફોન : 02832-221491
e-mail : dbhuj2046@gmail.com • web site : www.diet-kutch.org

સંસ્થાગીત

વધુ સારા, ગુણવત્તાવાળા
શિક્ષણનો નિરધાર છે.
બધા શિશુઓ પામે શિક્ષણ,
વળી એવો વિચાર છે.
આઠ અંગોનો મહિમા એનો,
શિક્ષકનો સત્સંગ છે.
પૂર્વ સેવાને સેવાકાલીન
પ્રશિક્ષણનો પંથ છે.
મૂલ્યાંકનનો મુગટમણિ જે
શિક્ષણરુપે ઝબકે છે.
કાર્ય શિક્ષણના ધબકારે,
હૈયું એનું ધબકે છે.
આયોજનની આંખો એની
સુંદર પ્રતિભાવ ઝંખે છે.
પ્રૌદ્યોગિકીના ઉપયોગે જે
શાળાઓમાં મહેંકે છે.
સંશોધનના વરદ્‌હસ્તે જે
સહાયમાં તૈયાર છે.
વહીવટરુપી ચરણો જેના,
પ્રગતિનો આધાર છે.
તરંગને ઉલ્લાસની દૃષ્ટિ
શિક્ષણ સિદ્ધિ શિખરે છે.
કર્મશીલ સહુ શિક્ષક હ્રદયે
પ્રતિબદ્ધતા પ્રસરે છે.

- નરેન્દ્ર રાવલ.

જિલ્લા શિક્ષણ અને તાલીમ ભવન, ભુજ

વાર્ષિક કાર્ય પરિયોજના

વર્ષ : 2019 - 20

અનુક્રમણિકા

ક્રમ	વિગત	પાના નં.
1	ડિસ્ટ્રીક્ટ પ્રોફાઈલ	1 – 13
2	PAC મીટીંગ	14
3	ડાયટનો ઈન્ટ્રોડક્શન(રૂપરેખા)	15
4	ડાયટના હેતુઓ	16
5	ડાયટના કાર્યો	16
6	ડાયટની શાખાઓ	17
7	ડાયટનો મહેકમ	18 – 19
8	ડાયટનું સ્ટાફલીસ્ટ	20 – 21
9	ડાયટનું અન્ય સંસ્થાઓ સાથે સંકલન	22
10	ડાયટનો લેબ એરિયા	23
11	વર્ષ : 2019-20ના સંશોધનની રૂપરેખા	24 – 25
12	વર્ષ : 2019-20ના ડાયટ ફેકલ્ટી ડેવલપમેન્ટ માટેના કાર્યક્રમોની રૂપરેખા	26 – 27
13	વર્ષ : 2019-20ના કાર્યક્રમો અને પ્રવૃતિઓની રૂપરેખા	28 – 35

1. ડિસ્ટ્રીક્ટ પ્રોફાઇલ

1.1 કચ્છ જિલ્લાનો ઈતિહાસ

પ્રસ્તાવના :-

ભારત દેશના ગુજરાત રાજ્યના 33 જિલ્લાઓ પૈકી કચ્છ જિલ્લો ગુજરાતની પશ્ચિમે આવેલ એક સરહદી જિલ્લો છે. જેની એક બાજુ આંતરરાષ્ટ્રીય સરહદ, દક્ષિણે સાગર કાંઠો, જ્યારે ઉત્તર-પૂર્વ બાજુ જમીન માર્ગથી જોડાયેલો છે. આવો, આપણે આ વિશિષ્ટ જિલ્લાનો ઈતિહાસ જાણીએ.

ઈતિહાસ :-

કચ્છ પ્રદેશની વિશિષ્ટ ભૌગોલિક લાક્ષણિકતાઓ અને કાચબાને મળતાં ભૂપૃષ્ઠ લક્ષણોને કારણે તેનું નામ કચ્છ પડ્યું. પ્રાચીન સાહિત્યમાં તેના આ નામનો ઉલ્લેખ છે. મલ્લીનાથીએ અમરકોષ પર તેના ભાષ્ય સંજીવનીમાં તેની નીચાણમાં આવેલા ભેજવાળા પ્રદેશ કે પડતર જમીન તરીકે વ્યાખ્યા કરી છે. પુરાણમાં જૂના વખતમાં આ દેશની મુલાકાત લેનાર વિદેશી પ્રવાસીઓની આ પ્રદેશ પરની જુદી જુદી નોંધોમાં તેમજ શિલાલેખોમાં, તામ્રપત્રોમાં અને જૂનાં લખાણો અને હસ્તપ્રતોમાં તેનો આ નામ તરીકે ઉલ્લેખ છે. ગ્રીક પ્રવાસી અને લશ્કરી સેનાપતિએ પણ ઈશુ ખ્રિસ્ત પહેલાંની બીજી સદી દરમિયાન તેના આબિર ના મૂળ તેમને અપભ્રંશ કરીને આ પ્રદેશનો આબિરિયા કે અબીર તરીકે ઉલ્લેખ કર્યો છે. ઈ.સ. ની ત્રીજી કે ચોથી સદી સુધી અને તે પછી પણ તેમાં કચ્છ તેમજ આભિર એમ બન્ને નામો તરીકે ઉલ્લેખ છે. આ વિસ્તારમાં આભિરો વસતાં હતાં. તેના મૂળ નિવાસીઓ પરથી તે સૌ પ્રથમ આભિર તરીકે ઓળખાયો. તેની આસપાસની પાણી અને ખરાબાની જમીનથી ઘેરાયેલી અદ્વિતીય ભૌગોલિક સ્થિતિને કારણે તે પાછળથી કચ્છ તરીકે ઓળખાયો.

કચ્છની વહીવટી ભૂમિકા અસ્પષ્ટ લાગે છે. પ્રાચીન કાળથી ઉત્તર અને પૂર્વમાંથી આવેલી જુદી જુદી જાતિઓ અને આદિજાતિઓએ આ ભૂમિ પર વસવાટ કરેલો. જાણવા મળતાં ઈતિહાસના સમય દરમિયાન તે વખતો વખત સિંધ અને ગુજરાત પર સત્તા ભોગવનાર જુદા જુદા રાજવંશોના આધિપત્ય હેઠળ રહેલું છે. તે એક વખત મૌર્ય સામ્રાજ્યનો ભાગ હતું. ત્યારબાદ તે શક, ક્ષત્રપ, ગુ , હૈહેયોની સત્તા હેઠળ આવ્યો. પાછળથી તેના પર મૈત્રક, ગુર્જર, ચૌલુક્ય, ચાવડા, સોલંકી, કાઠી અને ગુજરાતના બીજા રાજાઓએ રાજ્ય કર્યું. આમ, કચ્છને ગુજરાત સાથે ગાઢ સંપર્ક રહ્યો છે, જેના ઈતિહાસના પ્રવાહે આ પ્રદેશ પર ઘણી અસર કરી છે.

કચ્છના ઈતિહાસને સામાન્ય રીતે પ્રાચીન અને એનિક અર્થાત 14 મી સદીની લગભગ શરુઆતના સમયમાં જાડેજાના સમાના વિજય પહેલાંના અને પછીના સમયમાં એમ બે ભાગમાં વહેંચી શકાય અથવા સિંધની સમા રાજપૂત જાતિએ કચ્છ પર વિજય મેળવ્યો ત્યારેબ 14 મી સદીમાં કચ્છનો અલગ રાજ્ય તરીકે પ્રાદુર્ભાવ થયો. જુનાં હિંદુ લખાણોમાં આ પ્રદેશનો કચ્છ કિનારાની જમીન અથવા રણ વિસ્તાર તરીકે ઉલ્લેખ છે. કચ્છની અગાઉની હકીકત ગ્રીક સાહિત્યમાં જોવા મળે છે. ઈ.સ.પૂર્વે 14-124 માં કચ્છ જમનાની સૌરાષ્ટ્ર સુધી ફેલાયેલા ખનેન્દરના રાજ્યનો એક ભાગ હતું. આના પછી તરત જ (ઈ.સ. પૂર્વે 120) ગ્રીકો બેક્ટ્રીયન સામ્રાજ્ય ઉથલી પડ્યું અને હિંદમાં શક અથવા મિન તરીકે ઓળખાતા સેતિયનોએ કચ્છમાં અને ઉત્તર ગુજરાતના બીજા ભાગોમાં પોતાનો વસવાટ કર્યો. લગભગ ઈ.સ. પૂર્વે 56 માં વિક્રમાદિત્યે તેઓને હરાવતાં તેઓ 20 થી 30 વર્ષે વચ્ચે પાછા આવ્યા અને ચોકેત્સીને પોતાના રાજ્યની સ્થાપના કરી. આ ખ્રિસ્તી સંવતની પ્રથમ સદીમાં પાર્થીયનોને ઉથલાવી દીધા કે જેઓની સત્તા સિંધથી માંડી દક્ષિણે ભરુચ સુધી હતી. ઈસુ ખ્રિસ્ત પછી પ્રથમ સદીમાં પ્લીનીએ (ઈ.સ. 77) ઉલ્લેખ કરેલા ઓડેમ્બરી સામાન્ય રીતે કચ્છનાં વતની હોવા જોઈએ અને પીટીલેમીએ (ઈ.સ. 150) વર્ણવેલું આર્બદરી એ તેમનું મુખ્ય મથક હોવું જોઈએ. કચ્છનો બીજો ઉલ્લેખ એવો છે કે આઠમી સદીની શરુઆતના ભાગમાં (આશરે ઈ.સ. 714) તેલુગુના પ્રચારના મૃત્યુ સમયે, કચ્છ ચારણોને આપવામાં આવ્યું હતું. આ સમયે કચ્છની બીજી મુખ્ય જાતિ પૂર્વના ચાવડાઓ હતા એમ જણાય છે. આ સમય દરમિયાન આરબોએ કાઠિયાવાડ અને ગુજરાતના કિનારા પર છાપા મારવાની શરુઆત કરીને સિંધ જીતી લીધું હતું. નવમી સદીમાં તેમણે કચ્છના દરિયાકાંઠે વસવાટ શરુ કર્યો હતો. અલબીરુની (970-1039) માં કચ્છના હાલના નામનો ઉલ્લેખ થયેલો છે અને તેમાં જણાવ્યા મુજબ સિંધુ નદીની એક શાખા કચ્છની સરહદે સિંધ સાગરમાં મળે છે. અગિયારમી સદીના

પૂર્વાંધમાં તેમાં જણાવ્યા મુજબ સિંધુ નદીની એક શાખા કચ્છની સરહદે સિંદ સાગરમાં મળે છે. અગિયારમી સદીના પૂર્વાંધમાં (ઇ.સ. 1023) અણહિલવાડનો ભીમદેવ પહેલો (1022-1072) મહમ્મદ ગઝની કંથકોટ આવ્યો તે પહેલાં નાસી છૂટ્યો હતો. સદીના અંત વખતે, સિંધના ચોથા સુમરા રાજકુમાર ધિરે માણિકબાઇ સુધીનો વિસ્તાર કબજે કર્યો હતો.

કચ્છનો આધુનિક ઇતિહાસ સિંધની સમા રાજપૂત જાતિએ કચ્છ જીત્યું તે તારીખથી શરુ થયો એમ કહી શકાય. ચૌદમી સદી દરમિયાન આ બન્યું અથવા ઓછામાં ઓછું પુરું થયું. પંદરમી સદીના પ્રારંભમાં (1410) અમદાવાદ સલ્તનતના સ્થાપક મુઝફ્ફરશાહે (1390-1411) કંથકોટના સરદારને હરાવ્યો. આ પરાજયથી સામાન્યતઃ અમદાવાદની હકુમત હેઠળ હોવા છતાં, કચ્છ 1472 સુધી સ્વતંત્ર ર ો. સોળમી સદીની શરુઆતમાં કચ્છના સરદારો, તટ્ટાના સમાને ઉથલાવી નાખનારા અરઉધન રાજવંશ (1519-1543) સાથે મૈત્રીભર્યા સંબંધો ધરાવતા ન હતા એવું જણાય છે. સિંધના ઇતિહાસકારો મુજબ શાહ હુસેને (1522-1544) લગભગ 1530 માં એક પ્રસંગે કચ્છમાં દાખલ થઇ રાવને સજ્જડ પરાજય આપ્યો હતો. આ વખતે જાડેજા કુળની ત્રણ શાખાઓના પ્રતિનિધિ જામ દાદરજી, જામ હમીરજી અને જામરાવલ હતાં. મોગલ સમ્રાટ જહાંગીરનાં સમય દરમિયાન ભારમલ પોતાની સલામી પાઠવવા અમદાવાદ ગયો હતો. તેણે નજરાણું ભેટ ધર્યું હતું. જહાંગીર તેના પર ઘણો પ્રસન્ન થયો હતો. તેણે બદલામાં ભેટ આપી હતી અને મક્કા જતાં યાત્રાળુઓને કચ્છમાંથી જવાની છૂટ આપવાની શરતે કચ્છને ખંડણીમાંથી મુક્ત કર્યો હતો. 1741 માં લાખાજીરાવે તેના પિતાને અટકમાં રાખ્યા અને કચ્છની ધુરા ધારણ કરી હતી. રાવ દેસલજીએ 1860 સુધી રાજ્ય કર્યું. કેટલાંક વર્ષ સુધી રાવ દેસલજી અને તેના પાટલીપુત્ર વચ્ચે કમનસીબે ઝઘડો ચાલ્યો. પરંતુ તેના મરણ અગાઉ મૈત્રીભર્યા સંબંધો સ્થપાયા હતાં. 1859 માં કેટલાક વખત ગંભીર માંદગીમાં સપડાયો હોઇ, રાવે રાજપ્રતિનિધિ નીમી વહીવટ કરવા સરકારને રાજ્યની ધુરાના ભારમાંથી મુક્ત કરવા પ્રાર્થના કરી હતી. તેમની ઇચ્છા માન્ય રાખવામાં આવી અને 12 મી જુલાઇના રોજ કચ્છના રાવે રાજકીય એજન્ટના પ્રમુખપણા નીચે યુવરાજને પ્રધાન તરીકે અને બીજા બે જાડેજા નાયકોને સલાહકાર મંડળમાં સભ્યો તરીકે પસંદ કર્યા. બીજા વર્ષે 21 મી જુને રાવની તાકીદની વિનંતીથી સલાહકાર મંડળ વિખેરી નાખવામાં આવ્યું અને રાજ્યની સત્તા તેના દેખીતા વારસ રાવ પ્રાગમલજી બીજાને સોંપવામાં આવી. તેણે 1860 થી 1875 સુધી રાજ્ય કર્યું. રાવ પ્રાગમલજી પછી રાવ ખેંગાર ત્રીજો ગાદીએ આવ્યો. તેના રાજ્યાભિષેક વખતે તે માત્ર દસ વર્ષનો હતો અને રાજકીય બાબતોનો વહીવટ થતો હતો. આ રાજવંશ સ્વતંત્રતા પ્રાપ્તિ સુધી ચાલ્યો.

હાલનો કચ્છ જિલ્લો અગાઉના કચ્છ રાજ્યના રજવાડા અને અગાઉના મોરબી રજવાડાના 10 ગામનો બનેલો છે. 1947 પછી, તે ભાગ-ગ નું રાજ્ય હતું. તેનો વહીવટ મુખ્ય કમિશ્નર મારફત ભારત સરકાર કરતી હતી.

નવેમ્બર 1956 માં રાજ્યોની પુર્નરચના થઇ અને નિદર્ભ, મરાઠાવાડા, સૌરાષ્ટ્ર અને કચ્છ પ્રદેશ સાથે બૃહદ દ્વિભાષી મુંબઇ રાજ્ય રચવામાં આવ્યું અને કચ્છ જિલ્લો દ્વિભાષી રાજ્યનો એક ભાગ બન્યો. છેલ્લે 1 લી મે 1960 ના રોજ મુંબઇ રાજ્યનું વિભાજન થયું અને ગુજરાતને મહારાષ્ટ્રના અલગ રાજ્યો રચાયાં. તે તારીખથી કચ્છ જિલ્લો નવા રચાયેલા ગુજરાત રાજ્યનો એક ભાગ બન્યો.

કચ્છ જિલ્લાના કેટલાક ભાગ પર સાર્વભૌમત્વ બાબતમાં ભારત અને પાકિસ્તાન વચ્ચે સરહદનાં ઝગડા હોવાથી, સ્વતંત્રતા બાદ કચ્છ જિલ્લા પર ખાસ ધ્યાન અપાયું. ભારત અને પાકિસ્તાન સરકારે સરહદ વિવાદ નિષ્પક્ષ પંચને સોંપવાનું નક્કી કર્યું. 30 મી જૂન 1965 ના રોજ તેઓ પણ સંમત થયા કે પંચનો નિર્ણય બંનેને બંધનકર્તા રહેશે અને કોઇપણ પ્રકારનાં કારણોસર તેની સામે વાંધો ઉઠાવી શકાશે નહીં. જિનીવા ખાતે આ પંચનું મુખ્ય મથક હતું. પંચે બંને પક્ષોની દલીલો સાંભળી, બંને પક્ષકારોએ રજૂ કરેલા દસ્તાવેજો, નકશા વગેરે તપાસ્યા અને 19મી ફેબ્રુઆરી 1968 ના રોજ પોતાનો ચુકાદો આપ્યો. તે ભારત પાકિસ્તાન પશ્ચિમ સરહદ કેસ પંચના ચુકાદામાં સમાવિષ્ટ છે. તદ્અનુસાર જમીન પર થાંભલા ઉભા કરીને સરહદનું સીમાંકન કાર્ય 1968 માં હાથ ધરવામાં આવ્યું અને જૂન 1969 માં તે પુરું થયું.

1.2 કચ્છની ભૌગોલિક અને શૈક્ષણિક સંસ્થાઓની માહિતી

1.2.1 જિલ્લાની ભૌગોલિક માહિતી

- ▸▸ જિલ્લો :- કચ્છ
- ▸▸ સ્થાન :- 22.4 અંશથી 24.21 અંશ ઉત્તર અક્ષાંશ પર 68.9 અંશ થી 68.9 થી 71.54 અંશ પશ્ચિમ રેખાંશ પર પથરાયેલો કર્કવૃત્તિય પ્રદેશ એટલે કચ્છ
- ▸▸ આબોહવા :- ગરમ છે.
- ▸▸ કુલ વરસાદ :- 246 મી.મી.
- ▸▸ વિસ્તાર :- 45652 ચો.કિ.મી.
- ▸▸ તાલુકો :- 10 (દસ)
- ▸▸ વસ્તી (કુલ) વર્ષ 2011 મુજબ :- 20,92,371
- ▸▸ વસ્તી (પુરુષ) વર્ષ 2011 મુજબ :- 10,96,737
- ▸▸ વસ્તી (સ્ત્રી) વર્ષ 2011 મુજબ :- 9,95,634
- ▸▸ વસ્તી (ગ્રામ્ય) વર્ષ 2011 મુજબ :- 13,63,836
- ▸▸ વસ્તી (શહેર) વર્ષ 2011 મુજબ :- 7,28,535
- ▸▸ અક્ષરજ્ઞાન વર્ષ 2011 મુજબ :- 12,74,242
- ▸▸ અક્ષરજ્ઞાન (ગ્રામ્ય) :- 7,56,239
- ▸▸ અક્ષરજ્ઞાન (શહેરી) :- 5,18,003

1.2.2 શૈક્ષણિક સંસ્થાઓની વિગતો

- ▸▸ યુનિવર્સિટી :- 1
- ▸▸ જિલ્લા શિક્ષણ અને તાલીમ ભવન :- 1
- ▸▸ પ્રાથમિક શાળાઓ :- 1740
- ▸▸ માધ્યમિક શાળાઓ :- 369
- ▸▸ ઉચ્ચતર માધ્યમિક શાળાઓ :- 188
- ▸▸ કોલેજો
  - ▸▸ આર્ટસ :- 07
  - ▸▸ સાયન્સ :- 02
  - ▸▸ કોમર્સ :- 08

▸▸ પી.ટી.સી. કોલેજ	:-	03			
▸▸ બી.એડ. કોલેજ	:-	06	▸▸ બી.એડ. સ્પેશ્યલ	:-	01
▸▸ ફાર્મસી કોલેજ	:-	03	▸▸ બી.બી.એ.-બી.સી.એ.	:-	01
▸▸ પોલીટેકનીક	:-	02	▸▸ એમ.બી.એ.	:-	01
▸▸ એન્જીનીયરીંગ	:-	01	▸▸ બી.એ.જર્નાલિઝમ	:-	01
▸▸ લો કોલેજ	:-	02	▸▸ પી.જી.ડી.સી.એ.	:-	01
▸▸ એમ. એસ. ડબલ્યુ.	:-	03	▸▸ પી.જી.ડી.એચ.આર.એમ.	:-	01
▸▸ સી.આર.સી..ની સંખ્યા	:-	180	▸▸ બી.પી.એડ.	:-	01
▸▸ બી.આર.સી..ની સંખ્યા	:-	10			

1.3 કચ્છ જિલ્લામાં જોવાલાયક સ્થળોની યાદી

ક્રમ	તાલુકો	સ્થળ
1	ભુજ	જૂની ઐતિહાસિક ઈમારતો, પ્રાગ મહેલ, શરદબાગ પેલેસ, આયના મેહલ, છતરડી, રાજમહેલ, ભુજિયો ડુંગર, દેસલસર અને હમીરસર તળાવ, કચ્છ સંગ્રહાલય, સ્વામીનારાયણ મંદિર, હાટકેશ્વર મંદિર, ભુજંગનાથ કે સૂર્ય મંદિર, આશાપુરા માતાનું મંદિર, કોટાય, દત્તાત્રેય ભગવાનનું મંદિર (કાળોડુંગર) સફેદ રણ, ધ્રંગ, રૂદ્રાણી, હાજીપીર દરગાહ
2	મુન્દ્રા	અદાણી પોર્ટ, જૈન મુનિની પાદુકા પરનું છત્ર, જૈન તીર્થ ભદ્રેશ્વર, અહિંસા ધામ (પ્રાગર ચોકડી), વાંકી જૈન તીર્થ, શાહ બુખારી દરગાહ
3	માંડવી	વૈષ્ણવ મંદિર, લક્ષ્મીનારાયણ મંદિર, સ્વામીનારાયણ મંદિર, ધોરમનાથ મંદિર, પીરતાનાસાગી કબર, રાવલપીરનું સ્થાનક, ગંગાજી - જમનાજી પવિત્ર કુંડ, રામપર વેકરા, ક્રાંતિતીર્થ -માંડવી, અંબેધામ ગોધરા, બૌંતેર જિનાલય - કોડાય રોડ, દરિયા કિનારો, વિજય વિલાસ પેલેસ
4	અબડાસા	જખૌ, તેરા, કોઠારા, સુથરી જૈન પંચતીર્થો, પીંગલેશ્વર દરિયાકાંઠો
5	લખપત	કોટેશ્વર શિવનું મંદિર, નારાયણ સરોવર, આશાપુરા માતાનું મંદિર, માતાના મઢ તા. લખપત, પાન્ધ્રો લિગ્નાઇટ ખાણ, મુરચબાણ તીર્થ
6	ભચાઉ	પુરાતન કિલ્લો કંથકોટ, ધોળાવીરા પુરાતત્ત્વ સાઇટ (ખડીર)
7	અંજાર - ગાંધીધામ	કંડલા મહાબંદર, કીડાણા, જેસલ તોરલની સમાધિ, વીરા, જોગણીમાતાનું મંદિર, સ્પેશ્યલ ઈકોનોમિક ઝોન ગાંધીધામ
8	રાપર	રવેચી માતાજીનું મંદિર, કચ્છનું રણ, ઘૂડખર અભયારણ્ય
9	નખત્રાણા	મોટા યક્ષનું સ્થાનક, છારી ઢંઢ, પીયોણી, ધીણોધર ડુંગર, રોહાનો કિલ્લો, પુંઅરેશ્વર

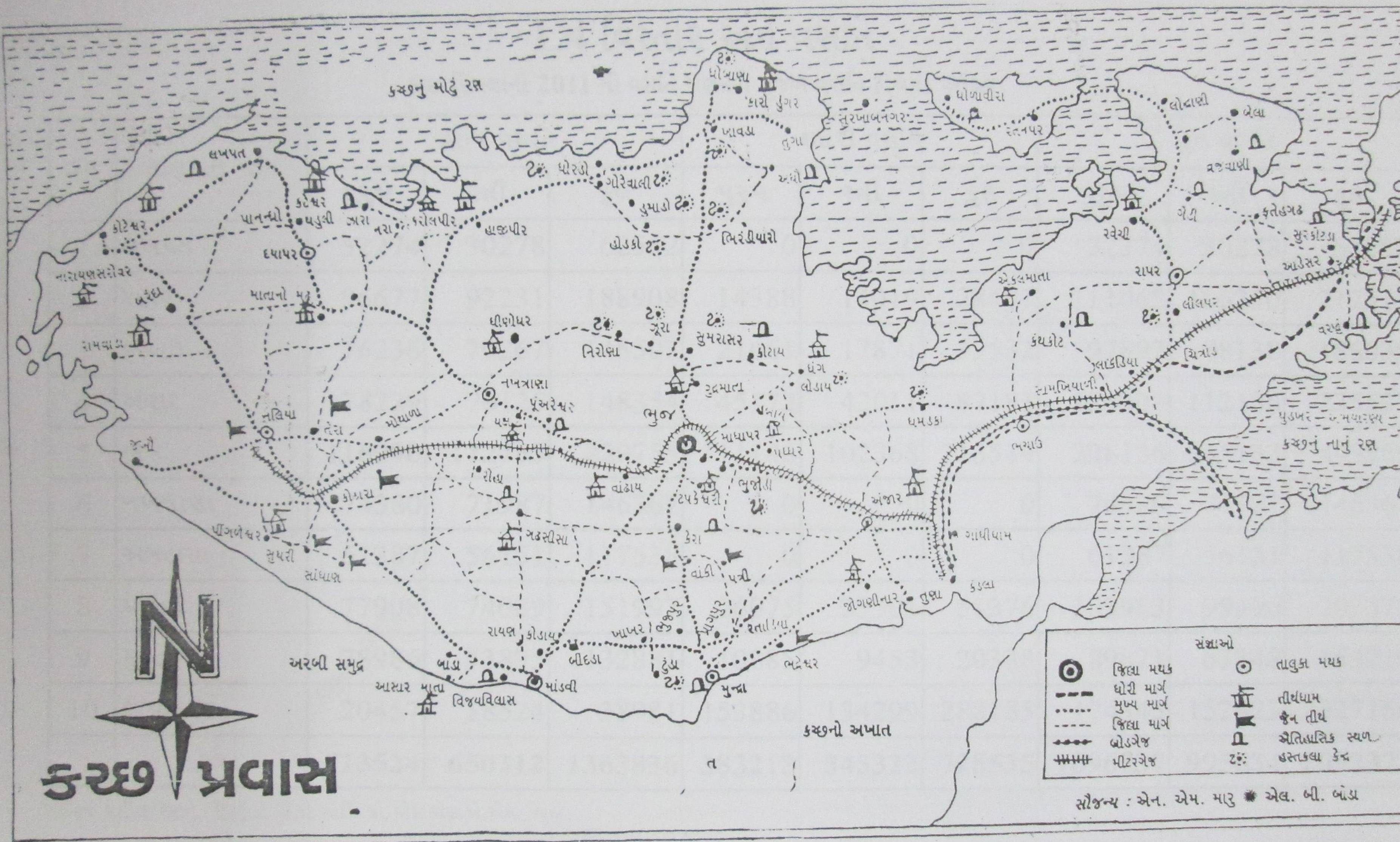
કચ્છ પ્રવાસ
કચ્છનું મોટું રણ
કચ્છનું નાનું રણ
અરબી સમુદ્ર
કચ્છનો અખાત
લખપત
નારાયણસરોવર
દયાપર
નખત્રાણા
નલિયા
ભુજ
માધાપર
અંજાર
ગાંધીધામ
કંડલા
ભચાઉ
રાપર
માંડવી
મુન્દ્રા
ખાવડા
ધોળાવીરા
સંજ્ઞાઓ
જિલ્લા મથક
તાલુકા મથક
ધોરી માર્ગ
તીર્થધામ
મુખ્ય માર્ગ
જૈન તીર્થ
જિલ્લા માર્ગ
ઐતિહાસિક સ્થળ
બ્રોડગેજ
હસ્તકલા કેન્દ્ર
મીટરગેજ
સૌજન્ય : એન. એમ. મારુ ✷ એલ. બી. બાંડા

1.4 વિસ્તાર અને વસતિ

કચ્છ જિલ્લાની 2011 ની વસતિ ગણતરી મુજબ વસતિ વિષયક આંકડા

ક્રમ	તાલુકાનું નામ	ગ્રામ્ય વસતિ			શહેરી વસતિ			કુલ વસતિ		
		પુરુષ	સ્ત્રી	કુલ	પુરુષ	સ્ત્રી	કુલ	પુરુષ	સ્ત્રી	કુલ
1	લખપત	32274	30278	62552	0	0	0	32274	30278	62552
2	રાપર	96677	92231	188908	14388	14019	28407	111065	106250	217315
3	ભચાઉ	76236	70267	146503	21661	17871	39532	97897	88138	186035
4	અંજાર	78229	70125	148354	45172	42011	87183	123401	112136	235537
5	ભુજ	116990	112765	229755	111146	102368	213514	228136	215133	443269
6	નખત્રાણા	74380	71987	146367	0	0	0	74380	71987	146367
7	અબડાસા	61387	56151	117538	0	0	0	61387	56151	117538
8	માંડવી	77908	74089	151997	26075	25301	51376	103983	99390	203373
9	મુન્દ્રા	78986	53895	132881	10885	9453	20338	89871	63348	153219
10	ગાંધીધામ	20457	18524	38981	153886	134299	288185	174343	152823	327166
	કુલ	**713524**	**650312**	**1363836**	**383213**	**345322**	**728535**	**1096737**	**995634**	**2092371**

માહિતી પ્રાપ્તિ સ્થાન : ડિસ્ટ્રીક્ટ પ્રો.કો.ઓર્ડિ. શ્રી, એસ.એસ.એ.એમ., ભુજ

1.5 કચ્છ જિલ્લાની શાળાઓ, વિદ્યાર્થીઓ અને શિક્ષકોની સંખ્યાની માહિતી

ક્રમ	તાલુકો	શાળાની સંખ્યા	વિદ્યાર્થીની સંખ્યા	શિક્ષકની સંખ્યા
1	ભુજ	352	48224	1829
2	માંડવી	169	22480	860
3	મુન્દ્રા	105	14885	586
4	અંજાર	133	20142	687
5	ભચાઉ	172	25446	919
6	રાપર	299	35119	1352
7	અબડાસા	174	17028	675
8	નખત્રાણા	174	19481	854
9	લખપત	107	9781	420
10	ગાંધીધામ	55	15949	526
	કુલ	**1740**	**228535**	**8708**

માહિતી પ્રાપ્તિ સ્થાન : જિલ્લા પ્રાથમિક શિક્ષણ સમિતિ, જિલ્લા પંચાયત કચેરી, ભુજ

1.6 કચ્છ જિલ્લાના વિદ્યાર્થીઓની જાતિવાર માહિતી

ક્રમ	તાલુકો	કુમાર	કન્યા	કુલ
1	ભુજ	24352	23872	48224
2	માંડવી	11270	11210	22480
3	મુન્દ્રા	7354	7531	14885
4	અંજાર	10103	10039	20142
5	ભચાઉ	13261	12185	25446
6	રાપર	18502	16617	35119
7	અબડાસા	8741	8287	17028
8	નખત્રાણા	9805	9676	19481
9	લખપત	4866	4915	9781
10	ગાંધીધામ	7760	8189	15949
	કુલ	**116014**	**112521**	**228535**

માહિતી પ્રાપ્તિ સ્થાન : જિલ્લા પ્રાથમિક શિક્ષણ સમિતિ, જિલ્લા પંચાયત કચેરી, ભુજ

1.7 કચ્છ જિલ્લામાં કાર્યરત પ્રાથમિક શિક્ષકોની માહિતી

ક્રમ	તાલુકાનું નામ	કામ કરતા શિક્ષકો		
		ધોરણ 1 થી 5 ના શિક્ષકો	ધોરણ 6 થી 8 ના શિક્ષકો	એકંદરે કુલ
1	ભુજ	1099	730	1829
2	માંડવી	493	367	860
3	મુન્દ્રા	339	247	586
4	અંજાર	383	304	687
5	ભચાઉ	525	394	919
6	રાપર	792	560	1352
7	અબડાસા	438	237	675
8	નખત્રાણા	491	363	854
9	લખપત	277	143	420
10	ગાંધીધામ	302	224	526
	કુલ	**5139**	**3569**	**8708**

માહિતી પ્રાપ્તિ સ્થાન : ડિસ્ટ્રીક્ટ પ્રો.કો.ઓર્ડિ. શ્રી, એસ.એસ.એ.એમ., ભુજ

1.8 જિલ્લાની શાળાવાર વિદ્યાર્થીની સંખ્યા (ધોરણ 1 થી 5 માટે)

અનુ.	તાલુકો	શાળાઓની સંખ્યા						
		100 સુધી વિદ્યાર્થીની સંખ્યાવાળી શાળાઓ	101 થી 200 સુધી વિદ્યાર્થીની સંખ્યાવાળી શાળાઓ	201 થી 300 સુધી વિદ્યાર્થીની સંખ્યાવાળી શાળાઓ	301 થી 400 સુધી વિદ્યાર્થીની સંખ્યાવાળી શાળાઓ	401 થી 500 સુધી વિદ્યાર્થીની સંખ્યાવાળી શાળાઓ	500 થી વધુ વિદ્યાર્થીની સંખ્યાવાળી શાળાઓ	કુલ
1	ભુજ	231	97	17	5	2	0	352
2	માંડવી	120	37	10	2	0	0	169
3	મુન્દ્રા	68	33	3	1	0	0	105
4	અંજાર	56	47	23	7	0	0	133
5	ભચાઉ	108	46	16	1	1	0	172
6	રાપર	223	55	16	4	1	0	299
7	અબડાસા	142	28	4	0	0	0	174
8	નખત્રાણા	126	44	4	0	0	0	174
9	લખપત	89	15	2	1	0	0	107
10	ગાંધીધામ	16	18	12	6	2	1	55
	કુલ	**1179**	**420**	**107**	**27**	**6**	**1**	**1740**

માહિતી પ્રાપ્તિ સ્થાન : ડિસ્ટ્રીક્ટ પ્રો.કો.ઓર્ડિ. શ્રી, એસ.એસ.એ.એમ., ભુજ

1.9 જિલ્લાની શાળાવાર વિદ્યાર્થીની સંખ્યા (ધોરણ 6 થી 8 માટે)

અનુ.	તાલુકો	શાળાઓની સંખ્યા						
		100 સુધી વિદ્યાર્થીની સંખ્યાવાળી શાળાઓ	101 થી 200 સુધી વિદ્યાર્થીની સંખ્યાવાળી શાળાઓ	201 થી 300 સુધી વિદ્યાર્થીની સંખ્યાવાળી શાળાઓ	301 થી 400 સુધી વિદ્યાર્થીની સંખ્યાવાળી શાળાઓ	401 થી 500 સુધી વિદ્યાર્થીની સંખ્યાવાળી શાળાઓ	500 થી વધુ વિદ્યાર્થીની સંખ્યાવાળી શાળાઓ	કુલ
1	ભુજ	297	50	5	0	0	0	352
2	માંડવી	142	23	4	0	0	0	169
3	મુન્દ્રા	92	11	2	0	0	0	105
4	અંજાર	87	39	7	0	0	0	133
5	ભચાઉ	141	30	1	0	0	0	172
6	રાપર	257	39	3	0	0	0	299
7	અબડાસા	162	12	0	0	0	0	174
8	નખત્રાણા	161	13	0	0	0	0	174
9	લખપત	103	4	0	0	0	0	107
10	ગાંધીધામ	30	16	6	3	0	0	55
	કુલ	**1472**	**237**	**28**	**3**	**0**	**0**	**1740**

માહિતી પ્રાપ્તિ સ્થાન : ડિસ્ટ્રીક્ટ પ્રો.કો.ઓર્ડિ. શ્રી, એસ.એસ.એ.એમ., ભુજ

1.10 તાલુકાવાર - શિક્ષકવાર શાળાઓની સંખ્યા (ધોરણ 1 થી 5 માટે)

અનુ.	તાલુકો	0 શિક્ષકવાળી શાળાઓ	1 શિક્ષકવાળી શાળાઓ	2 શિક્ષકવાળી શાળાઓ	3 થી 5 શિક્ષકવાળી શાળાઓ	6 થી 10 શિક્ષકવાળી શાળાઓ	10 થી વધુ શિક્ષકવાળી શાળાઓ	એકંદરે કુલ
1	ભુજ	7	35	131	146	32	1	352
2	માંડવી	2	18	67	70	12	0	169
3	મુન્દ્રા	1	4	33	63	4	0	105
4	અંજાર	3	11	27	65	26	1	133
5	ભચાઉ	1	19	67	71	13	1	172
6	રાપર	1	41	143	95	18	1	299
7	અબડાસા	1	21	88	64	0	0	174
8	નખત્રાણા	2	8	83	77	4	0	174
9	લખપત	2	12	54	36	3	0	107
10	ગાંધીધામ	7	1	5	20	17	5	55
	કુલ	**27**	**170**	**698**	**707**	**129**	**9**	**1740**

માહિતી પ્રાપ્તિ સ્થાન : ડિસ્ટ્રીક્ટ પ્રો.કો.ઓર્ડિ. શ્રી, એસ.એસ.એ.એમ., ભુજ

1.11 તાલુકાવાર - શિક્ષકવાર શાળાઓની સંખ્યા (ધોરણ 6 થી 8 માટે)

અનુ.	તાલુકો	0 શિક્ષકવાળી શાળાઓ	1 શિક્ષકવાળી શાળાઓ	2 શિક્ષકવાળી શાળાઓ	3 થી 5 શિક્ષકવાળી શાળાઓ	5 થી વધુ શિક્ષકવાળી શાળાઓ	એકંદરે કુલ
1	ભુજ	118	36	59	115	24	352
2	માંડવી	41	20	39	60	9	169
3	મુન્દ્રા	13	17	28	42	5	105
4	અંજાર	19	14	16	69	15	133
5	ભચાઉ	30	28	34	75	5	172
6	રાપર	83	61	55	91	9	299
7	અબડાસા	53	44	49	27	1	174
8	નખત્રાણા	28	21	58	65	2	174
9	લખપત	41	15	29	22	0	107
10	ગાંધીધામ	12	2	9	15	17	55
	કુલ	**438**	**258**	**376**	**581**	**87**	**1740**

માહિતી પ્રાપ્તિ સ્થાન : ડિસ્ટ્રીક્ટ પ્રો.કો.ઓર્ડિ. શ્રી, એસ.એસ.એ.એમ., ભુજ

1.12 જિલ્લાના તાલુકાવાર સી.આર.સી. અને સી.આર.સી. કો.–ઓર્ડિનેટર્સની સંખ્યા

અનુ.	તાલુકો	સી.આર.સી.ની સંખ્યા	સી.આર.સી. કો.–ઓર્ડિનેટર્સની સંખ્યા
1	ભુજ	34	34
2	માંડવી	18	18
3	મુન્દ્રા	11	11
4	અંજાર	16	16
5	ગાંધીધામ	8	8
6	ભચાઉ	18	18
7	રાપર	29	29
8	અબડાસા	19	19
9	નખત્રાણા	16	16
10	લખપત	11	11
	કુલ	**180**	**180**

માહિતી પ્રાપ્તિ સ્થાન : ડીસ્ટ્રીક્ટ પ્રો.કો.ઓર્ડિનેટર, એસ.એસ.એ.એમ., ભુજ

1.13 જિલ્લાની માધ્ય./ઉ.મા. શાળાઓની સંખ્યા

ક્રમ	તાલુકો	એસ.વી.એસ.નું નામ	શાળાઓની સંખ્યા											
			માધ્યમિક શાળાઓ				ઉ.મા. શાળાઓ				કુલ શાળાઓ			
			સરકારી	ગ્રાન્ટેડ	ખાનગી	કુલ	સરકારી	ગ્રાન્ટેડ	ખાનગી	કુલ	સરકારી	ગ્રાન્ટેડ	ખાનગી	કુલ
ક્ષ	ભુજ	સાંદીપની	28	20	49	97	8	13	29	50	36	33	78	147
×	ગાંધીધામ	દ્રોણાચાર્ય	27	14	62	103	6	13	31	50	33	27	93	153
ઘ	અંજાર													
,	માંડવી	શ્યામજી કૃષ્ણવર્મા	22	13	16	51	6	13	14	33	28	26	30	84
પ	મુન્દ્રા													
ણ	નખત્રાણા	વિવેકાનંદ	24	9	9	42	10	10	7	27	34	19	16	69
જ્ઞ	અબડાસા													
ટ	લખપત													
ઠ	ભચાઉ	ચાણક્ય	42	17	17	76	10	8	10	28	52	25	27	104
ક્ષડ	રાપર													
	કુલ	5	**143**	**73**	**153**	**369**	**40**	**57**	**91**	**188**	**183**	**130**	**244**	**557**

માહિતી પ્રાપ્તિ સ્થાન : જિલ્લા શિક્ષણાધિકારીશ્રી, જિલ્લા શિક્ષણાધિકારી કચેરી, ભુજ

2. PAC મીટીંગ

પ્રોગ્રામ એડવાઈઝરી કમિટીની બેઠક

▸▸ પ્રસ્તાવના :-

જિલ્લા શિક્ષણ અને તાલીમ ભવનો દ્વારા યોજાતા શૈક્ષણિક કાર્યક્રમો અને પ્રવૃત્તિઓના સમગ્ર આયોજન અને સંચાલન અંગે માર્ગદર્શન અને સલાહ માટે કાર્યક્રમ સલાહકાર સમિતિ (પીએસી) ની રચના દરેક જિલ્લામાં કરવામાં આવેલ છે. આ સમિતિની બેઠક વર્ષમાં બેવાર મળે છે. આ સમિતિઓનાં સભ્યો સાથેના પરામર્શન બાદ જિલ્લા શિક્ષણ અને તાલીમ ભવન તેના શૈક્ષણિક કાર્યક્રમોનું આયોજન અને અમલીકરણ કરે છે.

▸▸ કાર્યક્રમ સલાહકાર સમિતિ (પીએસી) ના હેતુઓ :-

- શૈ. કાર્યક્રમો અને પ્રવૃત્તિઓના આયોજન અને સંચાલન અંગે માર્ગદર્શન અને સલાહ આપવા.
- જિ. શિ. તા. ભવન દ્વારા થયેલ કાર્યક્રમોની સમીક્ષા કરવી.
- જિ. શિ. તા. ભવન અંતર્ગત થયેલ શૈ. કાર્યક્રમોની સમીક્ષા કરી જરુરી માર્ગદર્શક સૂચનો આપવા.
- જિ. શિ. તા. ભવન દ્વારા થતાં કાર્યક્રમોની માહિતી જનસમુદાય સુધી પહોંચાડવી.
- જિ. શિ. તા. ભવન દ્વારા યોજાતાં ઈનોવેટિવ કાર્યક્રમોની અસરકારકતા વધારવા માર્ગદર્શન અને સૂચનો આપવા.

▸▸ કાર્યક્રમ સલાહકાર સમિતિના કાર્યો :-

કાર્યક્રમ સલાહકાર સમિતિના કાર્યો નીચે મુજબ છે.

- જિ. શિ. તા. ભવન દ્વારા યોજાતા શૈ. કાર્યક્રમો અને પ્રવૃત્તિઓ અંગે સલાહ અને માર્ગદર્શન આપે છે.
- જિ. શિ. તા. ભવન દ્વારા યોજાતાં ઈનોવેટિવ કાર્યક્રમો અંગે માર્ગદર્શન આપે છે.
- જિ. શિ. તા. ભવન દ્વારા યોજાતાં કાર્યક્રમોની અસરકારકતા વધારવાના સૂચનો કરે છે.
- જિ. શિ. તા. ભવન દ્વારા થતાં કાર્યક્રમોની માહિતી જનસમુદાય સુધી પહોંચાડે છે.
- કાર્યક્રમ સલાહકર સમિતિ શિક્ષક તાલીમકાર્ય અને સંશોધન જેવા વિવિધ પ્રકારના કાર્યક્રમોને તપાસવા પેટા સમિતિઓ રચી માર્ગદર્શન આપે છે.

▸▸ શિક્ષક પ્રશિક્ષણની ૧૨મી યોજના અંતર્ગત કાર્યક્રમ સલાહકાર સમિતિ :-

કારોબારી સમિતિ સ્વરૂપે PAC ની એક લઘુ આવૃત્તિ હોઇ શકે, જેનું નેતૃત્વ જિલ્લા પરિષદના નેતા કે જિલ્લા ન્યાયાધિશનું હોઇ શકે.

▸▸ કાર્યક્રમ સલાહકાર સમિતિના સભ્યો :-

ક્રમ	વિગત	હોદ્દો
1	જિલ્લા સમાહર્તા (જિલ્લા મેજિસ્ટ્રેટ/જિલ્લા કલેક્ટર)	અધ્યક્ષ
2	જિલ્લા વિકાસ અધિકારી	ઉપાધ્યક્ષ
3	જિલ્લા શિક્ષણ અધિકારી	સભ્ય
4	જિલ્લા પ્રાથમિક શિક્ષણ અધિકારી	સભ્ય
5	SSA અને RMSAના જિલ્લા પ્રોજેક્ટ કો.–ઓર્ડિનેટર	સભ્ય
6	ડાયટના સિનીયર લેક્ચરર(બે)	સભ્ય
7	શાળાના મુખ્ય શિક્ષક(બે)	સભ્ય
8	આદિજાતિ કલ્યાણ વિભાગ, સમાજ કલ્યાણ વિભાગ, લઘુમતી વિભાગ, મહિલા અને બાળ કલ્યાણ વિભાગ(એક–એક પ્રતિનિધિ)	સભ્ય
9	બી.આર.સી. કો.–ઓર્ડિનેટર(એક)	સભ્ય
10	સી.આર.સી. કો.–ઓર્ડિનેટર(એક)	સભ્ય
11	આનગી/અનુદાનિત/બિન અનુદાનિત શિક્ષણ પ્રશિક્ષણ કોલેજ(ડી.એડ્. અને બી.એડ્.)માંથી એક આચાર્ય	સભ્ય
12	આઈ.એ.એસ.ઈ.ના પાચાર્ય	સભ્ય
13	સી.ટી.ઈ.ના પાચાર્ય	સભ્ય
14	SCERTના નિયામકશ્રીના પ્રતિનિધિ	સભ્ય
15	શિક્ષક પ્રશિક્ષણના ક્ષેત્રમાં કામ કરતી એક NGOના પ્રતિનિધિ	સભ્ય
16	પી.એસ.ટી.ઈ.માંથી બે તાલીમાર્થીઓ(સિનીયર અને જુનિયર)	સભ્ય
17	ડાયટના પ્રાચાર્ય	કન્વીનર

3. ડાયટનો ઇન્ટ્રોડક્શન (રૂપરેખા)

3.1 પ્રસ્તાવના :-

કોઈપણ રાષ્ટ્રના સંપૂર્ણ વિકાસ માટે તેના ત્રણ ક્ષેત્રો મહત્વના છે. આ ત્રણ ક્ષેત્રોમાં રાષ્ટ્ર જેટલું મજબુત તેટલો તે રાષ્ટ્રનો વિકાસ વધારે સારો આ ત્રણ ક્ષેત્રો છે. સલામતીક્ષેત્ર, સ્વાસ્થ્યક્ષેત્ર અને શિક્ષણક્ષેત્રે શિક્ષણએ માનવ વિકાસનું એક મહત્વનું અંગ છે. આપણા દેશની તમામ યોજનાઓમાં શિક્ષણને હંમેશા વધારેને વધારે મહત્વનું સ્થાન આપવામાં આવ્યું છે. સંપૂર્ણરાષ્ટ્ર ને સાક્ષર બનાવવા માટે સરકારે પ્રાથમિક શિક્ષણને મફત ફરજીયાત અને સાર્વજનિક બનાવવાનો નિર્ણય કર્યો.

ભારતના શિક્ષણ વિકાસના ઇતિહાસમાં 1986 માં અમલમાં મૂકાયેલ રાષ્ટ્રીય શિક્ષણનીતિ એક નોંધપાત્ર પગલું છે. આ નીતિ દ્વારા રાષ્ટ્રે શિક્ષણના વિકાસની દિશામાં નોંધપાત્ર પ્રગતિ કરવા માટેની દિશાચિહ્નો દર્શાવ્યા. આ નીતિમાં મુખ્યત્વે બે બાબતોને ખાસ ભાર આપવામાં આવ્યો.

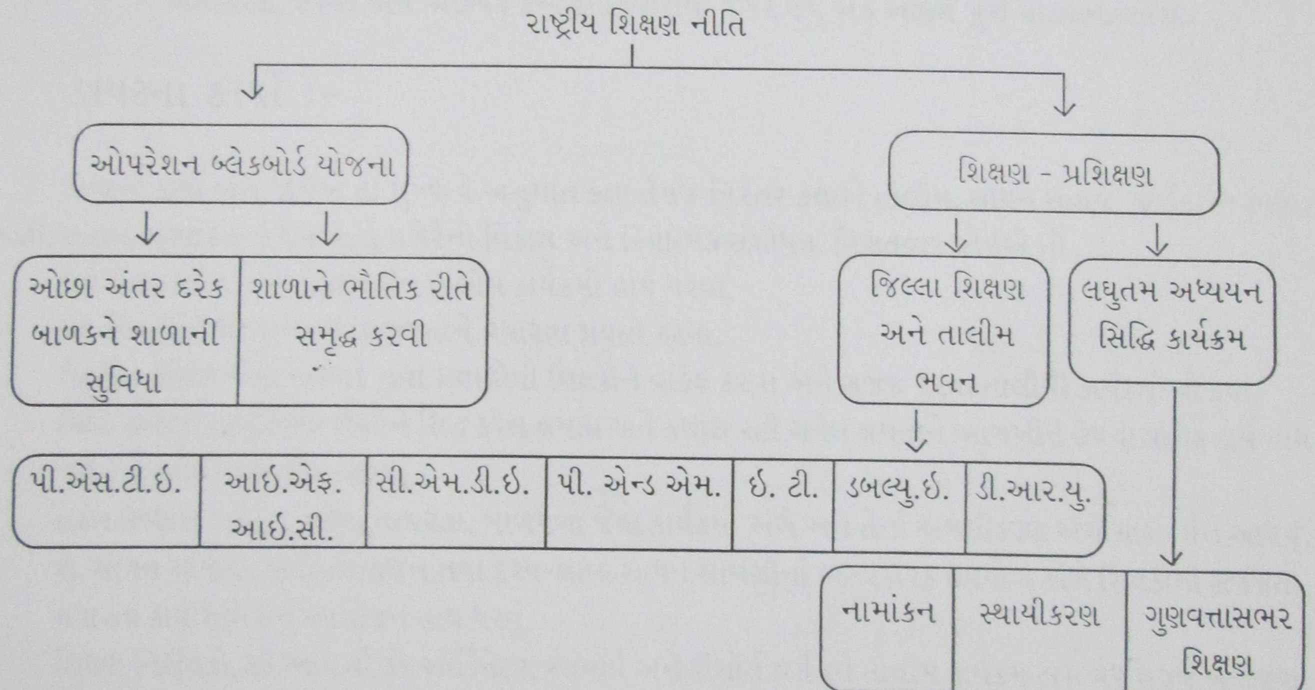

4 ડાયટ(જિલ્લા શિક્ષણ અને તાલીમ ભવન)ના હેતુઓ :-

ડાયટ (જિ. શિ. અને તા. ભવન)નું કેન્દ્રવર્તી ધ્યેય --પ્રારંભિક અને પ્રૌઢશિક્ષણનાં ક્ષેત્રમાં હાથ ધરાતા વિવિધ વ્યુહરચના અને કાર્યક્રમોની સફળતા માટે પાયાનાં સ્તરે શૈક્ષણિક અને સાધનરુપ સહાય પુરી પાડવી.--

આ હેતુનું પૃથ્થકરણ કરતાં નીચેની બાબતો સ્પષ્ટ થાય છે.

- ભવનનાં વ્યાપમાં પ્રારંભિક અને પ્રૌઢશિક્ષણનો સમાવેશ થાય છે.
- પ્રારંભિક શિક્ષણમાં સાર્વત્રિકરણ, સ્થાયીકરણ અને ગુણવત્તા ધરાવતા શિક્ષણ પર ભાર મૂકવામાં આવે છે. - શાળાકીય અન અશાલેય બંને પ્રકારનાં બાળકોનાં શિક્ષણ અંગે પણ વિચારવા દર્શાવાયું છે.
- નિરક્ષરતાનું નિવારણ થાય તે માટે 15 થી 35 વયજૂથમાં આવતી વ્યક્તિઓને રાષ્ટ્રીય સાક્ષરતા મિશન (NLM) માં આવરી લેવાનાં છે. આ કાર્યમાં તાલીમી ભવનોએ મહત્વપૂર્ણ કામગીરી કરવાની છે.
- રાજ્ય દ્વારા હાથ ધરાતા કાર્યક્રમોનો જિલ્લા કક્ષાએ અમલ કરવાનો છે. યોજનાનું અમલીકરણ, કાર્યન્વય તથા મૂલ્યાંકન એ તમામ બાબતોમાં ધ્યાન આપવાનું છે.
- અંતરિયાળ વિસ્તારની શાળાઓ, બાળકો, શિક્ષણકેન્દ્રો સાથે રહી તેમને વિવિધ સહાય પુરી પાડવાની રહે છે.
- તાલીમ ભવને આ માટે કેન્દ્રવર્તી શાખા તરીકે કાર્ય કરવાનું છે.
- જિ.શિ. અને તા. ભવનને ચોક્કસ કાર્યક્ષમ આયોજન, કામગીરીનો અમલ, સુસંવાદી અને સર્જનાત્મક સંસ્થાકીય વાતાવરણ, સ્વચ્છ અને આકર્ષક કેમ્પસનો નિભાવ, વગેરે રુપે એક આદર્શ પુરો પાડવાનો રહેશે.

5 ડાયટના કાર્યો :-

ડાયટના કાર્યો અંગે જોઇએ તો મુખ્યત્વે અનુમાન કક્ષા તેમજ નિરંતર કક્ષાએ તાલીમ, સાધન સહાય. માર્ગદર્શન સાધન સામગ્રી, સહાય, મૂલ્યાંકનનાં ઉપકરણો વગેરેનો વિકાસ અને ક્રિયાત્મક સંશોધન. વિગતવાર જોઇએ તો ....

- પૂર્વ સેવાકાલીન અને સેવાકાલીન તાલીમ કાર્યક્રમો હાથ ધરવા.
- પ્રા. શિક્ષકોની શૈ. અને વ્ય. સજ્જતાને વધારવા પ્રયત્નો કરવા.
- શૈક્ષણિક સંશોધનોનાં આધારે નવા પ્રવાહોથી શિક્ષકોને વાકેફ કરવા અને સજ્જ કરવા તાલીમી કાર્યક્રમો યોજવા.
- સિદ્ધિ સર્વેક્ષણ દ્વારા વિદ્યાર્થીઓને સિદ્ધ કરેલ ક્ષમતા અને કચાશ રહી ગયેલ ક્ષમતાને ઓળખીને ઉપચારાત્મક કાર્ય હાથ ધરી - તે અંગે માર્ગદર્શન આપવું.
- તરંગ ઉલ્લાસ કાર્યક્રમ, શાળા તત્પરતા, બાળમેળા જેવા કાર્યક્રમો અંગે અને તેનાં અમલીકરણ અંગે માર્ગદર્શન આપવું.
- શૈ. સાધન સામગ્રી, સાહિત્ય સર્જન તથા દશ્ય-શ્રાવ્ય સાધન સામગ્રીનાં અસરકારક ઉપયોગ અંગે શિક્ષકોની સજ્જતા વધારતા કાર્યશિબિરોનું આયોજન હાથ ધરવું.
- શિક્ષણ નિરીક્ષકો, સી.આર.સી.કો-ઓર્ડિનેટર, આચાર્ય અને રીસોર્સ પર્સનને તાલીમ કાર્યક્રમ દ્વારા વધુ સજ્જ બતાવવા.
- ડાયેટની કામગીરીને વધુ સઘન બનાવવા યુનિવર્સિટી, શૈક્ષણિક સંસ્થાઓ, વિદ્વાન શિક્ષકો, આચાર્યો અને સ્વૈચ્છીક સંસ્થાઓનાં શૈક્ષણિક વ્યક્તિઓ સાથે મળી સહીયારા પ્રયાસ હાથ ધરવા.
- ગણિત - વિજ્ઞાન વિષય સુધારણા માટેનાં કાર્યક્રમો યોજવા.
- જિલ્લા કક્ષાનાં વિજ્ઞાનમેળા, નેશનલ સાયન્સ સેમિનાર, અને રાજ્યકક્ષાનાં વિજ્ઞાન સંશોધન માટે પ્રેરવા.
- પ્રા. શિક્ષકોને ક્રિયાત્મક સંશોધન માટે પ્રેરવા.
- અભ્યાસક્રમ અને પાઠ્ય-પુસ્તક સુધારણા માટે પ્રયાસ કરવા.
- ડી.પી.ઇ.પી. અને સર્વશિક્ષા અભિયાન જેવી સંસ્થાઓ સાથે સહયોગમાં કામ કરવું.
- શારિરીક સ્વાસ્થ્ય, યોગ અને કલા શિક્ષણને ઉત્તેજન આપી આ ક્ષેત્રોમાં નિષ્ણાંત શિક્ષકોને સજ્જ કરવા.
- વિવિધ પ્રકારનાં પ્રકાશનો બહાર પાડવા.

6. ડાયટની શાખાઓ :-

ગુણવત્તા સુધારણા માટેનાં વિવિધ કાર્યક્રમોનું સુચારું અમલીકરણ થઇ શકે. તે માટે સમગ્ર કામગીરીને સાત શાખાઓમાં વહેંચવામાં આવેલ છે. જેનાં દ્વારા વિવિધ કામગીરીનું અમલીકરણ થાય છે.

(1) પૂર્વ - સેવા શિક્ષક પ્રશિક્ષણ શાખા (P.S.T.E.) (Pre-service Teacher Education)

આ શાખા દ્વારા ધો. 12 પાસ વિદ્યાર્થીઓને પ્રાથમિક શિક્ષક માટેની પૂર્વસેવા તાલીમ આપવામાં આવે છે. ડાયેટ - ભુજ ખાતે પણ પ્રથમ અને દ્વિતીય બે વર્ષની તાલીમ આપવામાં આવે છે.

(2) સેવાકાલીન - પ્રશિક્ષણ શાખા (I.F.I.C.) (In-service training programme, Field interaction, Innovation and Co-ordination)

પ્રાથમિક શિક્ષકોની વ્યવસાયિક તેમજ શૈક્ષણિક સજ્જતામાં વધારો થાય તે માટે વિવિધ સર્વેક્ષણો, ક્ષેત્રીય કાર્યનાં આધારે નાવિન્યપૂર્ણ કાર્યક્રમો અને તાલીમ વર્ગો યોજવામાં આવે છે.

(3) આયોજન અને વ્યવસ્થાપન શાખા (P & M) (Planning and Management)

વિવિધ શાખાઓ દ્વારા થતાં કાર્યક્રમોનું આયોજન મેળવવું, તજજ્ઞોનો લાભ લેવો, તાલીમની જરુરિયાત જાણવી, જિલ્લાની વિવિધ પ્રકારની માહિતી મેળવવી અને તેનું અપગ્રેડેશન કરતાં રહેવું. અને માહિતી પુરી પાડવી જેવાં કાર્યો આ શાખા દ્વારા કરવામાં આવે છે.

(4) કાર્યાનુભવ શાખા :- (W. E.) (Work Experience)

કાર્યાનુભવ અંગેનાં સેવાકાલીન કાર્યક્રમો હાથ ધરવા, અને વિદ્યાર્થીઓની સર્જનાત્મકતામાં વધારો થાય તેવા કાર્યક્રમો તૈયાર કરી અમલમાં મૂકવા. તેમજ પ્રા.શિક્ષણ ની અસરકારકતામાં કાર્યાનુભવની ઉપયોગીતા માટેનાં કાર્યક્રમો યોજવા.

(5) અભ્યાસક્રમ, સાહિત્ય નિર્માણ તથા મૂલ્યાંકન શાખા (C.M.D.E.) (Curriculum, Material development and Evaluation)

સેવાકાલીન શિક્ષકોને માર્ગદર્શકરુપ એવા તાલીમી સાહિત્યનું નિર્માણ કરવું. પ્રા.શિક્ષણમાં મૂલ્યાંકન કાર્ય અંગેનું માર્ગદર્શન પુરું પાડવું. અને આ માટે વિવિધ તાલીમ વર્ગોનું આયોજન કરવું તે આ શાખાનું મુખ્ય કાર્ય છે.

(6) શૈક્ષણિક પ્રૌદ્યોગિકી શાખા :- (ET.) (Educational Technology)

આધુનિક શિક્ષણમાં ઓડિયો વિડિયો જેવી શૈક્ષણિક સાધન - સામગ્રી, આધુનિક ઇલેક્ટ્રોનીક શૈક્ષણિક સાધનો જેવા કે, ટી.વી., વી.સી.આર., ટેપરેકર્ડર, કમ્પ્યુટર, સ્કેનર, સીડી, મલ્ટીમીડીયા, ઓવરહેડ પ્રોજેક્ટર, સીડી બેઇઝ સોફ્ટવેરની મદદથી શિક્ષણનાં એકમોને સરળ અને રસપ્રદ બનાવવા પ્રયત્નો કરવા.

(7) જિલ્લા સંશાધન એકમ શાખા (DRU) (District Resource Units)

સ્વૈચ્છીક સંસ્થાઓની મદદથી અવૈધિક શિક્ષણ પ્રચાર - પ્રસાર માટે પ્રયત્નો કરવા. તેમાં એકસૂત્રતા લાવવી. નિરક્ષરતા નિવારણ અંગેનાં વિવિધ સંશોધનો એકઠા કરવા, નિરક્ષરોની સમસ્યાઓ જાણવી. શિક્ષણ કેન્દ્રો ખોલવાં, મૂલ્યાંકન કરવું, તાલીમ આપવી, વસ્તી શિક્ષણ, તારુણ્ય શિક્ષણ, બાળમેળા જેવા કાર્યક્રમો ચલાવવા.

7. ડાયટનો મહેકમ

1.	ડાયેટનું નામ	:	જિલ્લા શિક્ષણ અને તાલીમ ભવન મિડલ સ્કૂલ ગ્રાઉન્ડ, એસ. ટી. સ્ટેન્ડ સામે, ભુજ - કચ્છ ફોન : (02832) 252604, 221491 ફેક્સ : (02832) 221491 www.diet-kutch.org dbhuj2046@gmail.com
2.	ડાયેટ મંજુર થયાનાં હુકમ - નંબર - તારીખ	:	શિ. વિ. નાં ઠરાવક્રમાંક 44 - 4 - 93, ટી. - 31 - 3 - 95
3.	ડાયેટ શરુ થયાનું વર્ષ	:	1 - 2 - 1991
4.	મહેકમની વિગત	:	જુન- 2019
5.	સ્ટાફ લીસ્ટ	:	લિસ્ટ સામેલ છે.

જિલ્લા શિક્ષણ અને તાલીમ ભવન, ભુજ-કચ્છ

મંજુર, ભરાયેલ અને ખાલી જગ્યાની વિગતો દર્શાવતું પત્રક (તા.30-06-2019ની સ્થિતિએ)

ક્રમ	જગ્યાનું નામ	પગાર ધોરણ	મંજુર જગ્યાઓ			ભરાયેલ જગ્યાઓ			ખાલી જગ્યાઓ			વિશેષ નોંધ
			કાયમી	હંગામી	કુલ	કાયમી	હંગામી	કુલ	કાયમી	હંગામી	કુલ	
1	પ્રાચાર્ય	67700-208700	0	1	1	0	0	0	0	1	1	--
2	સિનિયર લેકચરર	44900-142400	1	6	7	0	1	1	1	5	6	--
3	જુનિયર લેકચરર	39900-126600	8	8	16	0	8	8	8	0	8	--
4	વિજ્ઞાન સલાહકાર	35400-112400	0	1	1	0	1	1	0	0	0	--
5	ટેકનિશીયન	29200-92300	1	0	1	0	0	0	1	0	1	--
6	લાયબ્રેરીયન	25500-81100	0	1	1	0	0	0	0	1	1	--
7	ઓફિસ સુપ્રિન્ટેડેન્ટ(ઓડીટર ગ્રુપ – ૧)	39900-126600	0	1	1	0	0	0	0	1	1	--
8	મુખ્ય કારકુન (એકાઉન્ટ)	35400-112400	0	1	1	0	0	0	0	1	1	--
9	મુખ્ય કારકુન	35400-112400	0	1	1	0	0	0	0	1	1	--
10	સિનિયર કલાર્ક (આંકડા)	25500-81100	0	1	1	0	1	1	0	0	0	--
11	સિનિયર કલાર્ક	25500-81100	0	2	2	0	2	2	0	0	0	--
12	જુનિયર કલાર્ક	19900-63200	2	0	2	0	0	0	2	0	2	--
13	કોમ્પ્યુટર ઓપરેટર(ટાઈપીસ્ટ)	19900-63200	0	1	1	0	0	0	0	1	1	--
14	રેકટર	19900-63200	0	1	1	0	0	0	0	1	1	--
15	પટાવાળા	15000-47600	3	0	3	3	0	3	0	0	0	--
16	વોચમેન	15000-47600	1	0	1	0	0	0	1	0	1	--
	કુલ સરવાળો		16	25	41	3	13	16	13	12	25	--

8. ડાયટનું સ્ટાફ લીસ્ટ

જિલ્લા શિક્ષણ અને તાલીમ ભવન, ભુજ–કચ્છ

માહે 30 જૂન 2019 ની સ્થિતિનું શૈક્ષણિક કર્મચારીનું સ્ટાફ લીસ્ટ

ક્રમ	અધિકારી કર્મચારીનું નામ.	હોદ્દો	પગાર ધોરણ	શાખા	લાયકાત	જન્મ તારીખ	ખાતામાં દાખલ તારીખ	હાલની સંસ્થામાં દાખલ તારીખ	જાતિ	રિમાર્કસ
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	શ્રી એચ. ટી. ગોર	ઈ. પ્રાચાર્ય	44900-142400	Science-Maths	M.Sc.,B.Ed.	31-12-1962	19-07-1983	11-07-1989	Gen.	
2	ડૉ. દક્ષા જી. મહેતા	સિનીયર લેકચરર	44900-142400	IFIC	M.A.,M.Ed.,Ph.D., M.Phil.	15-06-1974	18-01-2011	18-01-2011	Gen.	
3	શ્રીમતી જે. બી. સોરઠીયા	લેકચરર	44900-142400	PSTE	M.A.,M.Ed.	22-02-1963	04-03-1997	04-03-1997	SEBC	
4	શ્રી એસ. આર. યાદવ	લેકચરર	39900-126600	PSTE	M.A.,M.Ed., M.Phil	11-06-1978	26-11-2010	26-11-2010	Gen.	
5	કુ. આર. એચ. પરમાર	લેકચરર	39900-126600	PSTE	M.Com.,M.Ed., M.Phil.	04-06-1980	19-01-2011	19-01-2011	SC	
6	શ્રી રીઝવાન એચ.રાજા	લેકચરર	39900-126600	PSTE	M.Phil.,M.Ed., Ph.D.	12-02-1979	03-08-2011	03-08-2011	SEBC	
7	શ્રી એસ. પી. ઠાકર	લેકચરર	44900-142400	DRU	M.A.,B.Ed.	18-07-1965	21-08-1998	21-08-1998	Gen.	
8	શ્રી એ. પી. સુથાર	લેકચરર	39900-126600	WE	M.Sc.,M.Ed., M.Phil.	26-05-1979	24-01-2011	24-01-2011	SEBC	
9	ડૉ. રક્ષા એચ. ઉપાધ્યાય	લેકચરર	39900-126600	ET	M.Sc.,M.Ed., Ph.D., M.Phil.	15-12-1979	19-01-2011	19-01-2011	Gen.	
10	ડૉ. બી. આર . પટેલ	લેકચરર	39900-126600	IFIC	M.Com.,M.Ed., M.Phil.,Ph.D.	20-12-1979	22-11-2010	25-10-2017	Gen.	

8. ડાયટનું સ્ટાફ લીસ્ટ

જિલ્લા શિક્ષણ અને તાલીમ ભવન, ભુજ–કચ્છ

માહે 30 જૂન 2019 ની સ્થિતિનું બિન શૈક્ષણિક(વહીવટી) કર્મચારીનું સ્ટાફ લીસ્ટ

ક્રમ	અધિકારી કર્મચારીનું નામ.	હોદ્દો	પગાર ધોરણ	શાખા	લાયકાત	જન્મ તારીખ	ખાતામાં દાખલ તારીખ	હાલની સંસ્થામાં દાખલ તારીખ	જાતિ	રિમાર્કસ
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1	શ્રી બી. એચ. ગોર	સિનીયર કારકુન	25500-81100	Administration	B.A.,L.L.B.	23-11-1969	02-12-1989	14-02-2017	Gen.	
2	શ્રી ઓ. ડી. કુંભાર	સિનીયર કારકુન	25500-81100	Administration	SSC	05-07-1967	28-11-1988	29-01-2019	SEBC	
3	શ્રીમતી કે. પી. પટેલ	સિનીયર કારકુન	19950 Fix	Administration	M.Sc.,B.Ed.	12-01-1993	20-04-2018	20-04-2018	Gen.	
4	શ્રીમતી ડી. એમ. દવે	કમ્પ્યુટર ઓપરેટર	8300 Fix (Out Source)	Administration	B.A.	20-11-1988	01-09-2017	01-09-2017	SEBC	Out Source પર નિમણુંક છે.
5	શ્રી કે. પી. યાદવ	પટાવાળા	15700-50000	-	Std.7	30-03-1966	03-05-1988	06-07-2002	Gen.	
6	શ્રી જે. એ. સુમરા	પટાવાળા	15000-47600	-	Std.9	08-09-1976	12-12-1997	22-03-1999	SEBC	
7	શ્રી ડી. બી. ધૂઆ	પટાવાળા	15700-50000	-	Std.7	14-04-1966	04-02-1990	27/07/2010	Gen.	
8	શ્રી એચ. જે. ડુડીયા	ચોકીદાર	5000 Fix (Out Source)	-	Std.8	25-01-1967	19-12-2010	19-12-2010	Gen.	Out Source પર નિમણુંક છે.
9	શ્રી ચુનિલાલ મેઘજી ડોરુ	ડ્રાઈવર	5000 Fix (Out Source)	-	Std.8	12-02-1981	01-01-2017	01-01-2017	SC	Out Source પર નિમણુંક છે.

9. ડાયટનું અન્ય સંસ્થાઓ સાથેનું સંકલન

(ક) આંતરરાષ્ટ્રીય સંસ્થાઓ :- UNICEF

(ખ) રાષ્ટ્રીય કક્ષાની સંસ્થાઓ :-

(i) NCERT - ન્યુ દિલ્હી

(ii) NUEPA - ન્યુ દિલ્હી

(iii) NCTE - ન્યુ દિલ્હી

(iv) CCRT - ન્યુ દિલ્હી

(ગ) રાજ્યકક્ષાની સંસ્થાઓ :-

(i) GCERT - ગાંધીનગર

(ii) GIET - અમદાવાદ

(iii) પ્રાથમિક શિક્ષણ નિયામકશ્રીની કચેરી - ગાંધીનગર

(iv) S.S.A.M. -ગાંધીનગર

(v) નિરંતર શિક્ષણ નિયામકશ્રીની કચેરી, ગાંધીનગર

(vi) ગુજરાત રાજ્ય શાળા પાઠ્યપુસ્તક મંડળ, ગાંધીનગર

(ઘ) જિલ્લાકક્ષાની સંસ્થાઓ

(i) જિલ્લા પંચાયત શિક્ષણ સમિતિ - ભુજ

(ii) સર્વ શિક્ષા અભિયાન મિશન, કચ્છ

(iii) નગરપાલિકા શિક્ષણ સમિતિ - અંજાર

(iv) એસ.ડી. શેઠીયા, કોલેજ ઓફ એજ્યુકેશન - મુન્દ્રા

(v) ડી.આર.ડી.એ. - ભુજ

(vi) પ્રી.પી.ટી.સી. કોલેજ - મુન્દ્રા

(vii) બુનિયાદી અધ્યાપન મંદિર - મુન્દ્રા

(viii) મા આશાપુરા મહિલા પી.ટી.સી. કોલેજ, ભુજ

(ix) જમીયતે ઉલેમાએ - હિન્દ પી.ટી.સી. કોલેજ, અંજાર

(x) શ્રી શ્યામજી કૃષ્ણ વર્મા કચ્છ યુનિવર્સિટી

(ચ) તાલીમી સંસ્થાઓ :- I.A.S.E. ગુજરાત વિદ્યાપીઠ અમદાવાદ

10. ડાયટનો લેબ એરિયા

જિલ્લાની શિક્ષણ અને તાલીમ ભવન દ્વારા પ્રાથમિક શિક્ષણમાં નામાંકન, સ્થાયીકરણ અને ગુણવત્તા સભર પ્રાથમિક શિક્ષણ મેળવે તેમજ પ્રાથમિક શિક્ષણમાં સાર્વત્રિકરણનો ધ્યેય સિદ્ધ થાય છે. એ દરેક તાલીમનો મુખ્ય હેતુ રહેલો છે. તાલીમ ભવનમાં પી.ટી.સી. જે પ્રથમ લેબ એરિયા તરીકે છે. પરંતુ કચ્છનાં કેટલાક ગામોમાં હજુપણ કન્યા કેળવણીનું પ્રમાણ ઓછું છે તેવા ગામો ભુજ તાલુકાના બન્ની વિસ્તાર, સાક્ષરતાનો દર નીચો હોય તેવા ત્રણ તાલુકા - રાપર, ભચાઉ અને લખપત તાલુકો

- વર્ષ - 2018-19 નાં સિદ્ધિમાપન કસોટીનાં પરિણામ ઉપરથી પાંચ તાલુકા રાપર, ભચાઉ, લખપત, અબડાસા અને નખત્રાણા તાલુકામાં પ્રાથમિક શિક્ષણમાં નામાંકન, સ્થાયીકરણની સાથે સાથે ગુણવત્તાયુક્ત શિક્ષણ બાળકો મેળવે એ માટે તાલીમભવન દ્વારા જુદા - જુદા કાર્યક્રમો, તાલીમવર્ગો યોજી શિક્ષણની ગુણવત્તા માટે પ્રયાસ કરવામાં આવશે.

- બિનકચ્છી પ્રાથમિક શિક્ષકોને કચ્છી બોલીની તાલીમ જ્યાં વધુ કચ્છી બોલી બોલાતી હોય એવા ગામનાં શિક્ષકોને સમયાંતરે તાલીમ આપવી.

જિલ્લા શિક્ષણ અને તાલીમ ભવન, ભુજ અંતર્ગત વર્ષ દરમિયાન થતાં અનેકવિધ શૈક્ષણિક તાલીમી તથા અન્ય કાર્યક્રમો મુખ્યત્વે જિલ્લાના શૈક્ષણિક સ્તર, સિદ્ધિ, જરુરીયાત, ખાસ લક્ષ્યજૂથ, ફોકસ એરિયા જેવી બાબતોને ધ્યાનમાં રાખીને આયોજીત કરવામાં આવે છે. આમ, ભવન દ્વારા વર્ષ દરમ્યાન યોજાતા કાર્યક્રમોને મુખ્યત્વે નીચેની ત્રણ બાબતોને ધ્યાનમાં રાખીને આયોજીત કરવામાં આવે છે.

1. જરુરીયાત આધારિત તાલીમ કાર્યક્રમો (નીડ બેઇઝ)
2. સંશોધન આધારિત તાલીમ કાર્યક્રમો (રિસર્ચ બેઇઝ)
3. ખાસ વિસ્તાર આધારિત તાલીમ કાર્યક્રમો (એરિયા બેઇઝ)

નીડ બેઇઝ તાલીમ કાર્યક્રમોમાં જિલ્લાના દસ તાલુકાના પ્રા.શિક્ષકોની વિષયવસ્તુ સજ્જતા, કમ્પ્યુટર સજ્જતા, સ્ક્રીપ્ટ રાઇટીંગ, શાંતવાંચન વિગેરે તથા નામાંકન, 100 ટકા સ્થાયીકરણ, અને ગુણવત્તાલક્ષી શિક્ષણ માટેના કાર્યક્રમોને ધ્યાનમાં રાખી આયોજન કરવામાં આવે છે.

રિસર્ચ બેઇઝ લેબ એરિયામાં જીસીઇઆરટી, ગાંધીનગર દ્વારા ડાયટ મારફત લેવામાં આવતી સિદ્ધિ કસોટીઓ માટે પસંદિત શાળાઓનો સમાવેશ થાય છે. દરવર્ષે ભવનના વ્યાખ્યાતાઓ દ્વારા તથા જિલ્લાની વિવિધ પ્રા.શાળાઓના શિક્ષકો દ્વારા જુદા જુદા વિષયો આધારિત સંશોધનો કરવામાં આવે છે ; જેના તારણોના આધારે તેના અનુકાર્યરુપે જે તારણો મળે તે આધારિત તાલીમ કાર્યક્રમો પણ યોજવામાં આવે છે.

એરિયા બેઇઝ લેબએરિયામાં સર્વ શિક્ષા અભિયાન કાર્યક્રમમાં કચ્છ જિલ્લા અંતર્ગત કરવાની થતી આ પ્રકારની તમામ તાલીમોને એરિયા બેઇઝ લેબએરિયામાં આવરી લઇને આયોજન કરવામાં આવે છે.

ચાલુ વર્ષ 2019-20 દરમિયાન જિ.શિ. અને તાલીમ ભવન, ભુજ દ્વારા જિલ્લાના સરહદી તાલુકા એવા લખપત તાલુકાને લેબ એરિયા (પ્રિય તાલુકા) તરીકે પંસદ કરી ભવનના મોટા ભાગના ગુણવત્તા સુધારલક્ષી, તાલીમ કાર્યક્રમો, પ્રવૃત્તિઓ આ તાલુકામાં ગોઠવવાનું આયોજન કરવામાં આવેલ છે. સાથે સાથે ડાયટ ભુજ શહેરના વિસ્તારમાં આવેલ છે. જેથી, ભુજના શહેરી વિસ્તારમાં ડાયટ દ્વારા પોતાના કેટલાક તાલીમ કાર્યક્રમો લેબ એરિયાને ધ્યાનમાં રાખી મૂકવામાં આવેલ છે.

વર્ષ 2019-20 ના સંશોધનની રૂપરેખા

ક્રમ	કાર્યક્રમ / પ્રવૃત્તિનું નામ	સમયગાળો	માસ	લાભાર્થી જૂથ	હેતુઓ	તાલીમાર્થી સંખ્યા	વ્યક્તિદીઠ ખર્ચ	કુલ ખર્ચ
1	ક્રિયાત્મક સંશોધન સંશોધન સલાહકાર માર્ગદર્શિકા તાલીમ (જિલ્લા કક્ષાએ)	3 દિવસ	જુલાઈ-19	જિલ્લા સંશોધન સલાહકાર સમિતિના સભ્યો (DRAC સભ્યો)	* સંશોધન માટે જિલ્લા સલાહકાર સમિતિની રચના કરવી	50	1000	50000
2	ક્રિયાત્મક સંશોધન સંશોધન સલાહકાર માર્ગદર્શિકા તાલીમ (તાલુકા કક્ષાએ)	2 દિવસ	જુલાઈ-19	શિક્ષકો, CRC કો-ઓર્ડિનેટર, BRC કો-ઓર્ડિનેટર્સ, TPEO, DRAC સભ્યો અને ડાયટ ફેકલ્ટીઝ	* સંશોધનના મૂળભૂત સિધ્ધાંતો જાણવા. * અભ્યાસકોને સંશોધન કાર્યથી માહિતગાર કરવા.	200	500	100000
3	ક્રિયાત્મક સંશોધન	4 માસ	જુલાઈ-19 થી ઓક્ટો-19	શિક્ષકો, CRC કો-ઓર્ડિનેટર, BRC કો-ઓર્ડિનેટર્સ, TPEO, DRAC સભ્યો અને ડાયટ ફેકલ્ટીઝ	શિક્ષકો, CRC કો-ઓર્ડિનેટર, BRC કો-ઓર્ડિનેટર્સ, TPEO, DRAC સભ્યો અને ડાયટ ફેકલ્ટીઝ ક્રિયાત્મક સંશોધન કાર્યથી માહિતગાર થાય.	200	1000	200000

વર્ષ 2019-20 ના સંશોધનની રૂપરેખા

ક્રમ	કાર્યક્રમ / પ્રવૃત્તિનું નામ	સમયગાળો	માસ	લાભાર્થી જૂથ	હેતુઓ	તાલીમાર્થી સંખ્યા	વ્યક્તિદીઠ ખર્ચ	કુલ ખર્ચ
4	સંશોધનપત્ર રજૂઆત માટેની કોન્ફરન્સ	2 દિવસ	ડીસેમ્બર-19	ડાયટ ફેકલ્ટીઝ, બી.આર.સી. કો-ઓર્ડિનેટર્સ, સી.આર.સી. કો-ઓર્ડિનેટર્સ, શિક્ષકો અને અન્ય શૈક્ષણિક ફેકલ્ટીઝ	* શિક્ષકો, સી.આર.સી.કો-ઓ., બી.આર.સી. કો-ઓ. અને અન્ય અભ્યાસકોનો સંશોધનપત્ર રજૂ કરવા માટે વ્યાપ વધારવો.	100	500	50000
5	સંશોધન સારાંશ વોલ્યુમ (શ્રેણી)ની સંરચના કાર્યશાળા	1 દિવસ	ડીસેમ્બર-19	ડાયટ ફેકલ્ટીઝ, બી.આર.સી. કો-ઓર્ડિનેટર્સ, સી.આર.સી. કો-ઓર્ડિનેટર્સ, શિક્ષકો અને અન્ય શૈક્ષણિક ફેકલ્ટીઝ	* ડાયટ ભુજ દ્વારા સંશોધન સારાંશ વોલ્યુમ (શ્રેણી) ની રચના કરવી.	400	2500	100000
	કુલ					**950**		**500000**

વર્ષ 2019-20 ના ડાયટ ફેકલ્ટી ડેવલપમેન્ટ માટેના કાર્યક્રમોની રૂપરેખા

ક્રમ	કાર્યક્રમ / પ્રવૃત્તિનું નામ	કાર્યક્રમના દિવસો	માસ	લાભાર્થી જૂથ	હેતુઓ	તાલીમાર્થી સંખ્યા	વ્યક્તિદીઠ ખર્ચ	કુલ ખર્ચ
1	શૈક્ષણિક સંસ્થા ગ્રામ સ્વરાજ સંઘ - નીલપર અને રામકૃષ્ણ દેવ - રતનપરની મુલાકાત	2 દિવસ	ઓગસ્ટ-19	ડાયટ ફેકલ્ટીઝ	* શૈક્ષણિક સંસ્થા ગ્રામ સ્વરાજ સંઘ નીલપર અને રામકૃષ્ણ દેવ, રતનપરની કામગીરીની જાણકારી મેળવવી અને તેના અનુભવોનું આદાન-પ્રદાન કરવું.	8	1250	10000
2	SCERT કેરાલા, અરવિંદ આશ્રમ-પાંડિચેરી અને ડાયટ પાંડિચેરીની એક્સપોઝર વિઝીટ	10 દિવસ	સપ્ટેમ્બર-19	ડાયટ ફેકલ્ટીઝ	* SCERT - કેરાલા, અરવિંદ આશ્રમ-પાંડિચેરી અને ડાયટ - પાંડિચેરીની નવીન કામગીરી અને કાર્યક્રમોથી માહિતગાર કરવા.	4	20000	80000
3	વહીવટી અને વ્યવસ્થાપકીય કૌશલ્યના વિકાસ માટેની તાલીમ - SPIPA - અમદાવાદ	4 દિવસ	ઓક્ટોબર-19	ડાયટ ફેકલ્ટીઝ	* વહીવટી અને વ્યવસ્થાપકીય કૌશલ્યના વિકાસ માટે નવીન કામગીરી અને કાર્યક્રમોનું આદાન-પ્રદાન કરવું.	2	5000	10000

વર્ષ 2019-20 ના ડાયટ ફેકલ્ટી ડેવલપમેન્ટ માટેના કાર્યક્રમોની રૂપરેખા

ક્રમ	કાર્યક્રમ / પ્રવૃત્તિનું નામ	કાર્યક્રમના દિવસો	માસ	લાભાર્થી જૂથ	હેતુઓ	તાલીમાર્થી સંખ્યા	વ્યક્તિદીઠ ખર્ચ	કુલ ખર્ચ
4	ડાયટ - વઘઈ અને વનસ્પતિ ઉદ્યાન વઘઈની એક્ષપોઝર વિઝીટ	5 દિવસ	નવેમ્બર-19	ડાયટ ફેકલ્ટીઝ	* ડાયટ-વઘઈના નવીન કાર્યક્રમો અને અનુભવોનું આદાન-પ્રદાન કરવું. * વઘઈના વનસ્પતિ ઉદ્યાનની નવીન કામગીરીથી વાકેફ કરવા.	4	5000	20000
5	Rishi Valley આંધ્રપ્રદેશની એક્ષપોઝર વિઝીટ	10 દિવસ	ડિસેમ્બર-19	ડાયટ ફેકલ્ટીઝ	* Rishi Valley - આંધ્રપ્રદેશની નવીન કામગીરી અને કાર્યક્રમોથી માહિતગાર કરવા.	4	20000	80000
	કુલ					**22**		**200000**

વર્ષ 2019-20 ના કાર્યક્રમો અને પ્રવૃત્તિઓની રૂપરેખા

ક્રમ	કાર્યક્રમ / પ્રવૃત્તિનું નામ	શાખા	સમયગાળો	માસ	લાભાર્થી જૂથ	હેતુઓ	તાલીમાર્થી સંખ્યા/કોપી સંખ્યા	વ્યક્તિદીઠ/કોપીદીઠ ખર્ચ	કુલ ખર્ચ
1	ધોરણ-1 થી 2 ની પ્રજ્ઞા એમ.ટી. તાલીમ	IFIC	4 દિવસ	મે - 19	CRG, BRG, DRG, Teachers	* પ્રજ્ઞાના નવા ખ્યાલો અને પ્રવૃત્તિઓથી પરિચિત થવું.	160	1000	160000
2	શાળા તત્પરતા તાલીમ	IFIC	1 દિવસ	જુન-19	પ્રાથમિક શાળાના શિક્ષકો	* ડાયટ દ્વારા યોજાતા શાળા તત્પરતા તાલીમ કાર્યક્રમો અને પ્રવૃત્તિઓથી વાકેફ થવું.	2000	220	440000
3	વાર્ષિક આયોજન 2019-20 અને વાર્ષિક અહેવાલ 2018-19 નિર્માણ માટેનો વર્કશોપ	P & M	10 દિવસ	જુન-19 થી જુલાઈ-19	ડાયટ ફેકલ્ટીઝ	* ડાયટ દ્વારા યોજાતા કાર્યક્રમો અને પ્રવૃત્તિઓથી વાકેફ થવું.	10	1000	10000

વર્ષ 2019-20 ના કાર્યક્રમો અને પ્રવૃત્તિઓની રૂપરેખા

ક્રમ	કાર્યક્રમ / પ્રવૃત્તિનું નામ	શાખા	સમયગાળો	માસ	લાભાર્થી જૂથ	હેતુઓ	તાલીમાર્થી સંખ્યા/કોપી સંખ્યા	વ્યક્તિદીઠ/કોપીદીઠ ખર્ચ	કુલ ખર્ચ
4	વસતિ તારુણ્ય શિક્ષણ તાલીમ	DRU	2 દિવસ	જુલાઈ-19	પ્રાથમિક શાળાના શિક્ષકો	* વસતિ અને તારુણ્ય શિક્ષણથી માહિતગાર થવું.	50	1000	50000
5	સાંસ્કૃતિક ધરોહર અને તેની જાળવણીની તાલીમ	WE	2 દિવસ	જુલાઈ-19	પ્રાથમિક શાળાના શિક્ષકો	* સાંસ્કૃતિક ધરોહરથી વાકેફ થવું.	50	1000	50000
6	માધ્યમિક શાળાના આચાર્યો માટેની તાલીમ	IFIC	2 દિવસ	ઓગસ્ટ-19	માધ્યમિક શાળાના આચાર્યો	* વહીવટી અને વ્યાવસાયિક સજ્જતામાં સુધારણા કરવી.	50	1000	50000

વર્ષ 2019-20 ના કાર્યક્રમો અને પ્રવૃત્તિઓની રૂપરેખા

ક્રમ	કાર્યક્રમ / પ્રવૃત્તિનું નામ	શાખા	સમયગાળો	માસ	લાભાર્થી જૂથ	હેતુઓ	તાલીમાર્થી સંખ્યા/કોપી સંખ્યા	વ્યક્તિદીઠ/કોપીદીઠ ખર્ચ	કુલ ખર્ચ
7	ઉચ્ચત્તર માધ્યમિક શાળાના આચાર્યો માટેની તાલીમ	IFIC	2 દિવસ	ઓગસ્ટ-19	ઉચ્ચત્તર માધ્યમિક શાળાના આચાર્યો	* વહીવટી અને વ્યાવસાયિક સજ્જતામાં સુધારણા કરવી.	50	1000	50000
8	નવનિયુક્ત વિદ્યાસહાયક તાલીમ	IFIC	4 દિવસ	ઓગસ્ટ-19	નવનિયુક્ત વિદ્યાસહાયક	* પ્રાથમિક શિક્ષણની સામાન્ય બાબતોથી વાકેફ થવું.	1400	1000	1400000
9	PAC બેઠક	P & M	1 દિવસ	ઓગસ્ટ-19	PAC મેમ્બર્સ	* વાર્ષિક આયોજન તૈયાર કરવા જરૂરીયાત આધારિત તાલીમ કાર્યક્રમોની સમીક્ષા કરવી.	20	250	5000

વર્ષ 2019-20 ના કાર્યક્રમો અને પ્રવૃત્તિઓની રૂપરેખા

ક્રમ	કાર્યક્રમ / પ્રવૃત્તિનું નામ	શાખા	સમયગાળો	માસ	લાભાર્થી જૂથ	હેતુઓ	તાલીમાર્થી સંખ્યા/કોપી સંખ્યા	વ્યક્તિદીઠ/કોપીદીઠ ખર્ચ	કુલ ખર્ચ
10	પ્રથમ સત્રની પરીક્ષા માટે પ્રશ્નપત્ર સંરચના કાર્યશાળા	CMDE	2 દિવસ	સપ્ટેમ્બર-19	પ્રાથમિક શાળાના શિક્ષકો	* વિષયવાર અને ધોરણવાર બ્લ્યુ પ્રિન્ટ અને પ્રશ્નપત્રની સંરચના કરવી.	50	1000	50000
11	DIKSHA PORTAL તાલીમ	ET	1 દિવસ	સપ્ટેમ્બર-19	પ્રાથમિક શાળાના શિક્ષકો	* શિક્ષકો DIKSHA PORTALનો શિક્ષણમાં ઉપયોગ કરે.	50	200	10000
12	શૈક્ષણિક નેતૃત્વ તાલીમ	P & M	2 દિવસ	સપ્ટેમ્બર-19	પ્રાથમિક શાળાના મુખ્ય શિક્ષકો	* પ્રાથમિક શાળાના મુખ્ય શિક્ષકોમાં વહીવટી અને વ્યાવસાયિક સજ્જતા કેળવવી.	50	1000	50000

વર્ષ 2019-20 ના કાર્યક્રમો અને પ્રવૃત્તિઓની રૂપરેખા

ક્રમ	કાર્યક્રમ / પ્રવૃત્તિનું નામ	શાખા	સમયગાળો	માસ	લાભાર્થી જૂથ	હેતુઓ	તાલીમાર્થી સંખ્યા/કોપી સંખ્યા	વ્યક્તિદીઠ/કોપીદીઠ ખર્ચ	કુલ ખર્ચ
13	TPEO / ADI / BRCCo. / BRPs ની સંકલન બેઠક	IFIC	1 દિવસ	સપ્ટેમ્બર-19	TPEO / ADI / BRCCo. / BRPs	* તાલુકા અને ક્લસ્ટર કક્ષાની બેઠક માટે માસિક આયોજન તૈયાર કરવું. * તાલુકા અને ક્લસ્ટર કક્ષાએ કાર્યક્રમ વ્યવસ્થાપનની રૂપરેખા તૈયાર કરવી.	40	250	10000
14	મુખ્ય શિક્ષક રીફ્રેશર તાલીમ	IFIC	2 દિવસ	ઓક્ટોબર-19	પ્રાથમિક શાળાના મુખ્ય શિક્ષકો	* પ્રાથમિક શાળાના મુખ્ય શિક્ષકોમાં વહીવટી અને વ્યાવસાયિક સજ્જતા વિકસાવવી.	50	1000	50000
15	બી.આર.સી. કો.ઓ. અને સી.આર.સી. કો.ઓ.ની સજ્જતા તાલીમ	IFIC	2 દિવસ	ઓક્ટોબર-19	બી.આર.સી. કો.ઓ. અને સી.આર.સી. કો.ઓ.	* બી.આર.સી. કો.ઓ. અને સી.આર.સી. કો.ઓ.માં શૈક્ષણિક અને વ્યાવસાયિક સજ્જતા વિકસાવવી.	60	1000	60000

વર્ષ 2019-20 ના કાર્યક્રમો અને પ્રવૃત્તિઓની રૂપરેખા

ક્રમ	કાર્યક્રમ / પ્રવૃત્તિનું નામ	શાખા	સમયગાળો	માસ	લાભાર્થી જૂથ	હેતુઓ	તાલીમાર્થી સંખ્યા/કોપી સંખ્યા	વ્યક્તિદીઠ/કોપીદીઠ ખર્ચ	કુલ ખર્ચ
16	આંગણવાડી કાર્યકરો માટે તાલીમ	DRU	2 દિવસ	નવેમ્બર-19	આંગણવાડી કાર્યકરો	* આંગણવાડી કાર્યકરોને માર્ગદર્શન આપવું અને સુસજ્જ કરવા.	100	500	50000
17	બી.આર.સી. કો.ઓ. અને બી.આર.પી.ની તાલીમ	IFIC	2 દિવસ	નવેમ્બર-19	બી.આર.સી. કો.ઓ. અને બી.આર.પી.	* બી.આર.સી. કો.ઓ. અને બી.આર.પી.માં શૈક્ષણિક અને વ્યાવસાયિક સજ્જતા વિકસાવવી.	50	1000	50000
18	માધ્યમિક શાળાના શિક્ષકો માટે જીવન કૌશલ્ય તાલીમ	DRU	2 દિવસ	ડિસેમ્બર-19	માધ્યમિક શાળાના શિક્ષકો	* માધ્યમિક શાળાના શિક્ષકોમાં જીવન કૌશલ્યોની કાર્યક્ષમતા વિકસાવવી.	50	1000	50000

વર્ષ 2019-20 ના કાર્યક્રમો અને પ્રવૃત્તિઓની રૂપરેખા

ક્રમ	કાર્યક્રમ / પ્રવૃત્તિનું નામ	શાખા	સમયગાળો	માસ	લાભાર્થી જૂથ	હેતુઓ	તાલીમાર્થી સંખ્યા/કોપી સંખ્યા	વ્યક્તિદીઠ/કોપીદીઠ ખર્ચ	કુલ ખર્ચ
19	બ્લોગ નિર્માણ વર્કશોપ	ET	2 દિવસ	ડિસેમ્બર-19	શિક્ષકો	* પ્રાથમિક શાળાના શિક્ષકોમાં બ્લોગ નિર્માણ કૌશલ્ય કેળવવું.	50	1000	50000
20	PAC બેઠક	P & M	1 દિવસ	જાન્યુ-20	PAC મેમ્બર્સ	* વાર્ષિક આયોજન તૈયાર કરવા જરૂરીયાત આધારિત તાલીમ કાર્યક્રમોની સમીક્ષા કરવી.	20	250	5000
21	SCE મૂલ્યાંકન વર્કશોપ	CMDE	2 દિવસ	જાન્યુ-20	SRG, DRG, BRG, CRG	* વિષયવાર અને ધોરણવાર પ્રશ્નપત્રના માળખા અને પ્રશ્નપત્રની સંરચના કરવી.	100	1000	100000

વર્ષ 2019-20 ના કાર્યક્રમો અને પ્રવૃત્તિઓની રૂપરેખા

ક્રમ	કાર્યક્રમ / પ્રવૃત્તિનું નામ	શાખા	સમયગાળો	માસ	લાભાર્થી જૂથ	હેતુઓ	તાલીમાર્થી સંખ્યા/કોપી સંખ્યા	વ્યક્તિદીઠ/કોપીદીઠ ખર્ચ	કુલ ખર્ચ
22	સંમિલીત (સમાવેશી) શિક્ષણ	DRU	2 દિવસ	જાન્યુ-20	ઉચ્ચ પ્રાથમિક અને માધ્યમિક શાળાના શિક્ષકો	* શિક્ષકોને સંમિલીત (સમાવેશી) શિક્ષણથી વિકસાવવા.	100	1000	100000
23	દ્વિતીય સત્રની પરીક્ષા માટે પ્રશ્નપત્ર સંરચના કાર્યશાળા	CMDE	2 દિવસ	ફેબ્રુ-20	પ્રાથમિક શાળાના શિક્ષકો	* વિષયવાર અને ધોરણવાર બ્લ્યુ પ્રિન્ટ અને પ્રશ્નપત્રની સંરચના કરવી.	50	1000	50000
24	જરૂરીયાત આધારિત તાલીમ	Any Branch	1/2/3 દિવસ	ફેબ્રુ-20	શિક્ષકો	* શિક્ષકોની વ્યાવસાયિક સુસજ્જતા (કાર્યક્ષમતા) વિકસાવવી.	100	1000	100000
	કુલ						4710		3000000